

Åre 250926

STADGEÄNDRING

Förslag till beslut:

1. **Att föreslagna stadgeändringar beslutas på extra Förbundsöte 2025?**

Beskrivning av ärendet

Svenska Skidförbundets förslag om vissa stadgeändringar har sin bakgrund i en motion till förbundsötet 2024. Motionen ifrågasatte bland annat nuvarande mandatperioder för styrelsen. Förbundsötet beslutade uppdra åt styrelsen att se över och vid behov justera stadgarna samt att se över valberedningens sammansättning och instruktioner. En arbetsgrupp tillsattes för att göra översynen och lägga fram förslag till ändringar.

Medlemsorganisationer och enskilda personer är skyldiga att i alla delar följa RF-stadgarna och de principer på vilka de stadgarna bygger.

Medlemsorganisationerna får alltså inte ha stadgar som strider häremot.

Däremot finns det inget som hindrar att dessa organisationers stadgar anpassas till den egna idrottsliga verksamheten eller utvecklas på annat sätt, så länge som reglerna inte strider mot RFs stadgar.

Arbetsgruppen har under arbetets gång tagit del av andra förbunds erfarenheter, läst stadgar, ställt frågor och lyssnat in hur förbunden bedriver sin demokratiska struktur, däribland Simförbundet, Dansförbundet, Friidrottsförbundet, Seglarförbundet och Skolidrottsförbundet.

Ny stadgemall

Stadgemallen är fastställd av Riksidrottsstyrelsen 2022. Vi som förbund behöver förhålla oss till den. Det innebär bland annat att våra medlemmar, föreningarna, kommer främst. En stadgemall är en standardiserad mall för föreningars stadgar, som innehåller grundläggande principer och regler som ska följas. Stadgemallen uppdateras regelbundet för att säkerställa att stadgarna är i linje

med aktuella lagar och RFs regler. En uppdaterad stadgemall hjälper specialidrottsförbund, specialidrottsdistrikt och föreningar att undvika tolkningssvårigheter, missförstånd och tvister.

Mandatperiodens längd för en styrelseledamot samt förbundsmöte varje eller vartannat år.

Den nu gällande tvåårscykeln för förbundsstyrelsens arbete har flera fördelar som bidrar till utveckling. Denna struktur stärker både kontinuitet och demokratisk förankring i förbundets arbete.

Den ordning med förbundsmöte vartannat år, som beslutats av tidigare förbundsmöte, ger styrelseledamöter tillräcklig tid att sätta sig in i verksamheten, bygga relationer och förstå organisationens behov. Detta skapar stabilitet i ledarskapet och minskar risken för kortsiktiga eller ogenomtänkta förändringar. Många strategiska initiativ inom idrottsrörelsen kräver mer än ett år för att planeras, förankras och genomföras. En tvåårscykel möjliggör långsiktigt arbete och uppföljning av beslut.

För valberedningen innebär detta bättre förutsättningar att bedriva ett strukturerat och kvalitativt arbete. Det ger tid att utvärdera styrelsens insatser, genomföra intervjuer med både nuvarande ledamöter och potentiella kandidater, samt säkerställa att nomineringarna är väl förankrade hos medlemsföreningarna och är i linje med förbundets strategiska mål.

Genom att förlägga Skidting vartannat år skapas goda möjligheter för "demokrativerkstad" där medlemmarnas röster får komma till tals. Skidtinget blir en plattform för dialog, erfarenhetsutbyte och gemensam riktning inför kommande beslut, utifrån aktuella utmaningar och möjligheter.

Förbundsstyrelsen föreslås utökas till att bestå av åtta (8) ledamöter och en ordförande. Ordförande väljs vid varje förbundsmöte. Om medlemmarna anser att en ordförande inte bör väljas om, ligger det redan i dag inom medlemmarnas befogenhet att inte välja om sittande ordförande redan efter två år. Samma grundläggande demokratiska princip gäller även för övriga styrelseledamöter, medlemmarna har rätt att utkräva ansvar och att inte välja om de ledamöter som de anser har suttit för länge.

Mandatperioder på två år för ledamöter skulle kräva förbundsmöte varje år för att saxade mandatperioder fortfarande ska vara möjliga. En annan ordning skulle göra det svårare att överbygga kompetens och erfarenhet samt att skapa kontinuitet och långsiktighet i styrelsearbetet.

Medlemmarna har redan i dag både ansvar för och god möjlighet att påverka styrelsens sammansättning, inom ramen för vår demokratiska uppbyggnad.

I praktiken innebär det att valberedningen, efter förslag från medlemmarna, bereder förslag till val av bland annat styrelseledamöter. Valberedningen hanterar även förslag till arvoden för styrelse och ordförande.

Styrelsen menar att i ett demokratiskt system, som inom den svenska idrottsrörelsen, är det en grundläggande rättighet för medlemmarna att utvärdera styrelsen vid varje förbunds möte.

Flera andra specialidrottsförbund har gått över till tvåårs cykel efter att tidigare ha haft årliga mandatperioder. Inom Riksidrottsförbundet har denna ordning gällt under lång tid. Erfarenheter visar att en ettårig cykel ofta leder till stress och kortsiktighet. Ett aktuellt exempel är Simförbundet, som nyligen genomfört sitt Simidrottsforum, ett arrangemang likt vårt Skidting, där goda samtal och relationsbyggande skedde inför deras förbunds möte nästa år.

Styrelseledamöters totala tid i styrelsen.

Många strategiska initiativ inom ett idrottsförbund som vårt behöver ges tid Vi behöver främja god styrning genom erfarenhet, nytänkande, jämlikhet och mångfald. Det är av största vikt att vi har en styrelse som är relevant, kompetent och representativ över tid. Genom kontinuitet skapar vi möjligheter för trygghet.

Utveckling tar tid och vi ska bereda för det, genom att säkerställa att vi har ledamöter som kan bidra till både utveckling och stabilitet inom förbundet. Att införa en begränsning på maximalt 12 eller 16 år för en ordförande eller ledamot ger en väl avvägd möjlighet att åstadkomma adekvat kontinuitet och samtidigt säkerställa nödvändig cirkulation och förnyelse. Om det anses krävas förändring tidigare, kommer medlemmarna alltid att ha mandat att nominera och rösta för en betydande grad av förnyelse vartannat år.

§7 Nomineringar

Svenska Skidförbundet representerar över 1 200 föreningar och 23 distrikt i ett geografiskt långt land med varierande förutsättningar för att bedriva skid- och snowboardidrott. Valberedningen är förbunds mötets förberedande organ, de har ett avgörande uppdrag att säkerställa en demokratisk, kompetensbaserad och representativ nomineringsprocess till förbundets styrelse.

För Svenska Skidförbundet innebär nominering enligt förslaget till ny lydelse i stadgarna:

- Ökad demokratisk kvalitet.
- Minskad risk för splittring och konflikter.
- Bättre kompetensförsörjning.
- Stärkt förtroende internt och externt.
- Möjlighet att följa RFs riktlinjer för god styrning.

För att främja öppenhet och förutsägbarhet i valprocessen rekommenderas att nomineringar till styrelsen sker i god tid före årsmötet. Detta minskar risken för mindre väl förberedda och förankrade förslag och stärker medlemmarnas möjlighet att överväga och på tillräckligt underlag ta ställning till en föreslagen kandidat.

Valberedningen är ett nyckelorgan för att säkerställa att kandidater är lämpade, har rätt kompetens och är förankrade i hela Skid- och snowboardsverige. Enligt RFs rekommendationer ska valberedningen arbeta kontinuerligt, vara oberoende och ta hänsyn till mångsidighet, könsfördelning och kompetens. En strukturerad nomineringsprocess ger valberedningen bättre förutsättningar att göra ett gediget arbete och minskar risken för att förslag förs fram utan tillräcklig utvärdering och förankring.

Listan över valbara kandidater ska göras tillgänglig för medlemmar i god tid, så att de har möjlighet att diskutera och bedöma vilka kandidater de anser vara de bästa att välja på årsmötet. Detta handlar i grunden om att säkerställa en god demokratisk process. Det optimala är att valberedningen har fångat upp medlemmarnas vilja. Det förslag som nu läggs hindrar dock inte att andra än de som valberedningen föreslår nomineras av någon medlem så länge den för nominering föreslagna tidsgränsen följs.

§1 Sammansättning Valberedning

En större valberedning än nuvarande fyra ledamöter möjliggör bredare geografisk spridning bland ledamöterna, vilket är avgörande för att förstå och ta hänsyn till de olika regionala och lokala förutsättningarna inom förbundet. Det ger också bättre förutsättningar för demokratisk struktur.

Sex ledamöter och en ordförande ger bättre förutsättningar att inkludera olika kompetenser, erfarenheter och perspektiv, exempelvis från olika idrottsgrenar, kön, åldersgrupper. Det gör det också möjligt att följa den enligt RFs stadgar obligatoriska regeln om minst 40 % representation beträffande könsfördelning, genom att en kvinna och en man från respektive landsdel nomineras, samt en ordförande.

Valberedningens arbete är omfattande och kräver kontinuerlig kontakt med föreningar, distrikt, råd och styrelse. Fler ledamöter möjliggör en mer adekvat arbetsfördelning och minskar risken för att ordföranden får dra ett för tungt lass och viktiga aspekter förbises.

En större valberedning minskar också risken för att arbetet uppfattas som slutet eller styrt av en för liten grupp. Det stärker förtroendet för processen och ökar acceptansen för valberedningens förslag.

Enligt *Rekommendation för god demokratisk styrning* av idrottsförbund bör valberedningen arbeta med mångsidighet, oberoende och bred förankring. En större grupp ger bättre förutsättningar att uppfylla dessa krav.

§1 Sammansättning Förbundsstyrelse

Att Svenska Skidförbundet beslutar att förbundsstyrelsen ska bestå av åtta (8) ledamöter och en ordförande, i syfte att:

- Säkerställa kompetens och mångfald
- Stärka demokratisk representation
- Möjliggöra ungas delaktighet
- Främja effektivt och strategiskt styrelsearbete

Med tanke på vår spridning över hela landet och dess ansvar för flera grenar är det viktigt att styrelsen speglar denna mångfald. En större styrelse ger bättre förutsättningar att inkludera representanter från olika distrikt och idrottsgrenar. Det möjliggör ett mer kvalificerat beslutsfattande och strategiskt arbete.

Styrelsen ska tillvarata alla medlemmars intressen och främja en god organisationskultur. En större styrelse minskar risken för maktkoncentration och stärker den demokratiska förankringen.

Forskning visar att unga under 25 år är underrepresenterade i styrelser, men att deras engagemang bidrar till innovation, inkludering och långsiktig utveckling. Här vill vi främja det unga ledarskapet genom att välja in individer som ännu inte fyllt 30 år, som en styrka. En styrelse med åtta ledamöter ger bättre

förutsättningar att inkludera unga personer, vilket är i linje med RFs beslut att stärka ungas inflytande i demokratiska processer. Definitionen av ungdom är både internationellt och i Sverige upp till 25 år, mer beskrivet unga vuxna mellan 18–25 år.

Med fler ledamöter kan styrelsen arbeta mer effektivt genom att fördela ansvar i utskott, arbetsgrupper och projekt. Det minskar arbetsbelastningen per person och ökar möjligheten till kontinuitet vid frånvaro.

Varför Svenska Skidförbundet inte bör ha suppleanter i förbundsstyrelsen

Att inte ha suppleanter i förbundsstyrelsen är i linje med modern föreningspraxis och rekommendationer från Riksidrottsförbundet (RF). Det finns flera goda skäl till detta.

När alla styrelseledamöter är ordinarie blir ansvarsfördelningen tydligare. Suppleanter riskerar att hamna i ett oklart läge där de förväntas vara insatta men inte har fullt ansvar eller inflytande, vilket kan skapa osäkerhet både för individen och för styrelsen som helhet.

Ordinarie ledamöter har ett tydligt mandat och förväntas delta aktivt i styrelsearbetet. Suppleanter deltar endast vid behov och saknar normalt rösträtt, om de inte inträder som ordinarie, vilket ska ske om ordinarie ledamot får permanent eller långvarigt hinder mot att delta.

Att en suppleant deltar "då och då" utan formellt ansvar kan leda till bristande kontinuitet och engagemang. En styrelse utan suppleanter bygger på att alla ledamöter är fullt aktiva och insatta.

När samtliga ledamöter väljs som ordinarie av Förbundsmötet blir det tydligare för medlemmarna vilka som har beslutsmandat. Detta stärker den demokratiska legitimiteten och ökar transparensen i styrelsens arbete.

I RFs *Rekommendation för god demokratisk styrning av idrottsförbund* anges uttryckligen att suppleanter inte bör utses till förbundsstyrelsen. I stället bör styrelsen ha en ändamålsenlig storlek och sammansättning från början, med ledamöter som är valda för att aktivt delta i hela mandatperioden.

En styrelse utan suppleanter kan arbeta mer effektivt, då alla ledamöter är lika insatta och delaktiga i beslutsprocesserna. Detta minskar behovet av upprepade genomgångar och säkerställer att alla har samma informationsunderlag.

För att säkerställa både kontinuitet och förnyelse bör mandattiden för valberedningen inte vara lång, detta för att säkerställa att valberedningen är aktiv och engagerad. Regelbundna omval ger medlemmarna möjlighet att utvärdera och påverka valberedningens sammansättning. Långvarigt innehav av valberedningsuppdrag kan skapa obalans i inflytande. Begränsning motverkar detta. RFs rekommendationer för god demokratisk styrning betonar vikten av rotation och oberoende.

Införandet av disciplinnämnd med ordförande som erlagt juristexamen

För att säkerställa rättssäkerhet och korrekt hantering av bestraffningsärenden enligt 14 kap. i RFs stadgar, har Svenska Skidförbundet en disciplinnämnd där ledamöterna ska ha särskild kompetens inom området. Disciplinnämnden har till uppgift att pröva ärenden som rör överträdelser av regler och stadgar och att fatta beslut om disciplinära åtgärder.

Eftersom dessa ärenden ofta är komplexa och kan ha långtgående konsekvenser för individer och organisationer, är det av stor vikt att nämndens arbete sker på ett rättssäkert sätt och leds av en ordförande med juridisk examen. En juristexamen kan antas ge den kunskapsgrund som krävs för att tolka stadgar, bedöma bevisning och säkerställa att beslut fattas i enlighet med gällande rättsprinciper samt formuleras på korrekt sätt.

Ordföranden fungerar som en garant för juridisk kvalitet och rättssäkerhet i nämndens arbete. Hen ansvarar för att fördela ärenden på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom nämnden, och att vägleda övriga ledamöter i juridiska frågor. Detta minskar risken för brister i nämndens handläggning liksom för felaktiga beslut och bidrar till att förtroendet för disciplinnämndens arbete upprätthålls. Samtliga större SF har disciplinnämnder där ordföranden och ofta samtliga ledamöter är jurister, ofta med erfarenhet av arbete i domstol. Det finns inte skäl för SSF att inte leva upp till motsvarande nivå.

Genom att kombinera juridisk kompetens med insikt i idrottens särskilda förutsättningar skapas en disciplinnämnd som är både rättssäker och verksamhetsnära. Detta är en viktig förutsättning för ett modernt och ansvarsfullt förbundsarbete.

Angående frågan om distriktsordförande också är ledamot i Svenska Skidförbundets styrelse

En distriktsordförande är, på samma sätt som andra förtroendevalda i distrikt eller föreningar, vald av sitt distrikt och har därmed ett tydligt mandat från medlemmarna. Att sådana förtroendevalda personer finns i förbundsstyrelsen stärker den demokratiska förankringen och säkerställer att distrikten och föreningarna får inflytande även i förbundets verksamhet och beslut.

En person som samtidigt är verksam på flera nivåer inom idrotten har ofta god insyn i och överblick över hur verksamheten fungerar lokalt och nationellt. Det ger ett helhetsperspektiv som kan bidra till bättre beslut i förbundsstyrelsen.

När samma person är involverad i både distrikt och förbund bidrar det ofta till att informationsflödet förbättras. Det minskar också risken för missförstånd och ökar transparensen mellan olika organisatoriska nivåer. Det främjar samarbetet mellan distrikt och förbund, särskilt i frågor som rör utveckling, utbildning och strategi. Ofta finns det också ett stort engagemang och förankring även på föreningsnivå. Sådana personer fungerar som brobyggare mellan olika nivåer i och delar av organisationen.

Så länge en styrelseledamot inte deltar i beslut där det finns ett direkt egenintresse eller, där det distrikt eller den förening där ledamoten är invald, är part i den specifika fråga som ska beslutas, föreligger det inte någon intressekonflikt som innebär s.k. jäv. Den principen, som tillämpas även i RF, har beträffande frågan om ledamot i Riksidrottsstyrelsen som samtidigt är ledamot i en SF-styrelse är jävig vid beslut om bidragsfördelning till SFn, nyligen prövats och funnits godtagbar av förvaltningsdomstol. Jäv ansågs inte föreligga.

Svenska Skidförbundet har rutiner för att hantera jävssituationer, med stöd av RF, till exempel genom att ledamöter om jäv föreligger inte ska delta i beslut där ledamoten är jävig. Att en distriktsordförande eller annan förtroendevald också är ledamot i Svenska Skidförbundets förbundsstyrelse är alltså i grunden inte ett problem, det är däremot ofta värdefullt för vår rörelse.